

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2023/77

19-10-23

Pipaluk Lynge

Pinngitsaaliilluni angerlarsimaffiup avataanut inissinernut atatillugu innuttaasut eqqartuussissuserisumik ikiorneqarnissaat aamma meeqqat inissinneqarnerannut atatillugu atugassarititaasut, innuttaasut suliap ingerlanerani toqqissisimanermik qulakkeerinniffiginissaat aamma inuit pisinnaatitaaffiannut eqqartuussivimmut maalaaruteqarsinnaanermik periarfissaqarnissaat pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut

(Siumut)

Oqaaseqaat:

Inuit Ataqatigiinniit Siumut oqallisissiaanut qujavugut, oqaluuserisassamut pingaarutilimmut.

Nunatsinni meeqqat inuillu pisinnaatitaaffiisa atuutsinneqarnerat qujarutissaavoq pisariaqarlunilu.

“Inuit pisinnaatitaaffii ataqatigiipput, nammaqatigiillutik avissaartinneqarsinnaanatillu”. Taamak oqarpoq Dalee Sambo Dorrough PhD, nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinnut siunnersorti – Inatsit Tunngaviususaq pillugu isumalioqatigiissitat isumaliutissiissutaanni. Imatullu nangippoq: “Taamaattumik inuit pisinnaatitaaffiinit ataasiinnarluunniit pisinnaatitaaffik innarlerneqarpat, inuit pisinnaatitaaffii tamaavimmik sunnerneqartarlutik”. Issuaaneq naavoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiisa ilagaat, meeqqat angajoqqaatik najorlugit inuusinnaatitaasut, aatsaallu ajornavippat, meeqqanullu peqqinnangippat, angajoqqaaminniit avissaartinneqartariaqartut. Meeqqalli angajoqqaatik qaqugukkulluunniit attavigisinnaatitaavaat. Meeqqat pisinnaatitaaffiisa

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

nunatsinnut pisariaqarluinnarput, sulinitsinni inuiattullu eqqaasittuartassaagut aaliangerneq, iliuuseq sunaagaluarnersoq, pisinnaatitaaffiit innarliinersoq, naleqqunnersorluunniit.

Nelson Mandelap oqarsimaneratuut: "Nunap ingerlatsinera nalilersussagaanni, nunami meeqqamut atugassarititaasut qiviarneqartariaqarput." Nunatsinni meeqqat amerlanersaat inuunerissaartutut oqaatigineqarsinnaapput, tamanna qujanarpoq. Ilaqarpugulli illersortarialinnik ikiortarialinnillu.

Meeqqap inuulluunniit pisinnaatitaaffini ilisimagunigit, pisinnaatitaaffiit atorluarsinnaanerulissapput, iliuuseqarsinnaanissamullu nikeriarfissaqarnerulissaaq. Pisinnaatitaaffeqarnerput pisinnaatitaaffitsinnillu atuisinnaatitaanerpullu ilisimasatsinni naliginnaanersaasariaqarput.

Kommuneni sulisut suliassarpassuaqartartut ilisimaaraarput, qutsatissaraagullu sulilluartarmata. Ilaatigut sulisup ataatsip suliassat arlaqartut tigummisaraat Inuit Ataqtiginiit ilisimaaraarput, suliallu amerlassusaannik annerpaaffiliisariaqarneq aamma eqqartugassaqqitsillutigu.

Suliap Kommunemut apuunniariartoq akunnernik ullunillu killeqarput sulisut suligasuarnissaannut. Inuit pineqarput, ilaatigullu oqaatigineqareersutut, suliat naammassilluartutut oqaatigisinnaasaratik. Kukkusooqartarpoq. Suliassat amerlavallaartarput atorfilittanut. Nunatsinni assaat ikittunnguupput, tamanna ilisimavarput. Nunatsinni inuuniarneq imaannaangilaq, ajornartorsiutaasinnaasullu suugaluarnersut, inuup avatangiisai atugassarititaalu ajunngippata, inuuniarneq ajornannginnerulertarpoq. Taamaattumik eqaatsumik sukkasuumillu suligasuarsinnaanissarput ujartortuartariaqarparput, Inuit meeqqallu pisinnaatitaaffii innarlerumanagit.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Naalakkersuisut oqaatigisaannut saakkutta, ukiaanerani oqaluuserisassarput immikkoortoq 29mi saqqummiunneqareersumi meeqqat tamarmik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut meeqqat illersuisuannik neqeroorfigineqartalernissaat qulakkeerneqassasoq oqaatigineqarpoq. Taanna oktoberip 27ani aappassaaneerneqassaaq.

Taamaakkaluartoq Inuit Ataqtigiinniit oqaatigissavarput, Naalakkersuisut sulinerat tatigigatsigu, ilaqtariilli avissaannginnissaat pingaartikkatsigu, meerarlu angerlarsimaffimmiit peerneqartinnagu, aaqqiissutaasinnaasut tamarmik aqquusaqqaarlugit, aaliangerneq pissasoq kissaatigalugu.

Angajoqqaat arsaarneqarsimasunut eqqartuussuserisumik ikiorserneqartarnissaat pissappat eqqartuussisuserisunillu ikiorserneqassappata qulaajangassat arlaqarput. Siullertut suleriutsit inatsisillu aattuumassuteqartut naleqqussarneqassapput aammalu inuiaqtigiit tamanna akilissappassuk aningaasaliinissaq qulaajaaffiusariaqarluni. Nunatsinnilu meeqqat angerlarsimaffiup avataani inissinneqartartut amerlapput, Inuit Ataqtigiinniillu soqutingaarput tamatumunnga qulaajaasoqarnissaa.

Taamak oqaaseqarluta oqallisissiamut qujavugut.